

הלכות ראש השנה – ד

שיעור התקיעות לשיטת רש"י ותוס'

משנה ר"ה לג, ב

שיעור תקיעה כשלש תרועות. שיעור תרועה כשלש יבבות (ופרש"י: שלש קולות בעלמא כל שהוא).

שוע"ר סי' תקצ

ד שיעור תקיעה האמורה בתורה, כשיעור תרועה האמורה בתורה, ושיעור תרועה האמורה בתורה כג' יבבות.

יש אומרים דהיינו ג' כחות בעלמא, והם נקראים טרומיטין ... ובתקיעות של סדר תר"ת אינו צריך להאריך אלא כדי שיעור ג' יללות קטנות, שזהו שיעור תרועה של סדר תר"ת.

ה ולכתחלה טוב לזוהר שאפילו בסדר תשר"ת לא יאריך בשבר אחד כדי שיעור [ג'] טרומיטין, לפי שזהו שיעור תקיעה של סדר תר"ת, ואם יאריך כשיעור הזה יהא עליו שם תקיעת תר"ת לא שם שבר, ולפיכך טוב לקצר בכל שבר ובכל מה דאפשר, רק שלא יקצר יותר מדאי, כדי שיהא עליו שם גניחה ולא שם יללה דהיינו טרומיטין.

ו ויש אומרים ששיעור יבבא היא ג' טרומיטין, ושיעור תרועה כג' יבבות שהם ט' טרומיטין. ושיעור תקיעה כשיעור תרועה גם כן ט' טרומיטין.

ושיעור שברים בודאי לא פחות הוא משיעור תרועה גם כן ט' טרומיטין לכל הפחות, ואם כן צריך להאריך בכל שבר לא פחות מג' טרומיטין, כדי שבג' שברים ביחד לא יהא פחות מט' טרומיטין כשיעור תרועה.

ז ולענין הלכה יש להחמיר בשל תורה כסברא האחרונה, דהיינו שיאריך בתקיעות תשר"ת כשיעור י"ח טרומיטין לכל הפחות, ובתקיעות תש"ת תר"ת כשיעור ט' טרומיטין לכל הפחות.

ובכל שבר יאריך מעט כדי ג' טרומיטין, ולא יאריך עד ט' טרומיטין אפילו בסדר תשר"ת. ובכל תרועה צריך לעשות ט' טרומיטין כמו שנתבאר.

אבל בדיעבד שכבר תקע ושינה אחד מכל אלו, אינו צריך לחזור ולתקוע, מפני שיש לסמוך על סברא הראשונה.

ח היבבות של תרועות וכן הג' שברים שהם במקום תרועה צריך לעשותן בנשימה אחת. ואם לא עשאן בנשימה אחת, לא יצא, שתרועה אחת אמרה תורה ולא מופסקת לשתי תרועות.

ט יש להנהיג לעשות בתקיעות מיושב בנשימה אחת, כדי שתהיה הברכה שמברכין עליהם כהלכה לדברי הכל, שאף לסברא הראשונה יש אומרים שאם עשאן בנשימה אחת יצא, כמו התוקע תר"ת או תש"ת בנשימה אחת דיצא כמו שיתבאר, אבל בתקיעות מעומד שאין מברכין עליהם, יעשה בשתי נשימות, כדי לחוש לסברת מי שאומר דלסברא הראשונה אם עשאן בנשימה אחת לא יצא.

התוקע תר"ת או תש"ת בנשימה אחת, אם הפסיק מעט ביניהם בענין שיהיו נחלקין לג' קולות יצא. ויש אומרים שלא יצא, וצריך לחזור ולתקוע כל הג' קולות, שהתקיעה הראשונה לא היה לה הפסק וסוף והתקיעה האחרונה לא היה לה ראש והתחלה, שעשה הכל בנשימה אחת. ואף על פי שהעיקר כסברא הראשונה, מכל מקום יש לחוש לסברא האחרונה ויחזור ויתקע כל הג' קולות.

טו תוקע שמתחיל להריע ואין הקול עולה יפה ופוסק וחוזר ומתחיל להריע, שאין הקול הקצר שישמעו בשופר חשוב הפסק בין תרועה לפשוטה שלפניה, כיון שהוא מעין תרועה שצריך לתקוע.

יז אם לאחר שגמר את התרועה, דהיינו שלשה טרומיטין לפי סברא הראשונה שביארנו, הפסיק בנשימה וחזר והריע, אפילו לא גמר את התרועה, צריך לחזור ולתקוע גם תקיעה ראשונה של בבא זו, וגומר משם ואילך על הסדר, כיון שהפסיק בשברים יתירים או בתרועה יתירה בין השברים או בין התרועה לפשוטה שלאחריהן.

חידושי צמח צדק עו, א

נראה דאף לריב"א וריב"ם דתרועה היא ט' טרומיטין, אין מוכרח דג' שברים ארוכים כט' טרומיטין ... לכן אין צריך להאריך בשברים רק שיהיה ארוך יותר מטרומיט אחד, אבל אין צריך להאריך כג' טרומיטין.